

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Speciální školy pro žáky s více vadami Diakonie ČCE, Praha 4,
V Zápolí 21**

V Zápolí 21/1250, 141 00 Praha 4 - Michle

Identifikátor školy: 600 020 860

Termín konání tématické inspekce: 3. – 5. prosince 2002

Čj.:	019 322/02-5103
Signatura:	ta4nw421

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Speciální školy pro žáky s více vadami Diakonie ČCE, Praha 4, V Zápolí 21 dle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Č.j. 25 187/99-21 ze dne 16. listopadu 1999 sdružují:

- Zvláštní školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 žáků)
- Pomocnou školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 žáků)
- Přípravný stupeň pomocné školy pro žáky s více vadami (kapacita 12 žáků)
- Speciální mateřskou školu pro žáky s více vadami (kapacita 20 dětí)
- Ubytovací zařízení (kapacita 13 lůžek)
- Školní jídelnu (kapacita 60 jídel)

Dle Výkazu o speciálních školách podle stavu k 30.9.2002 Škol (MŠMT) V 4-01 byla k tomuto datu zvláštní škola naplněna 7 žáky, pomocná škola 20 žáky, přípravný stupeň pomocné školy 6 žáky, speciální mateřská škola 9 žáky a ubytovací zařízení 13 žáky.

Žáci jsou do škol a školských zařízení vřazováni v souladu s §7 vyhlášky MŠMT 127 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Výuka se řídí individuálními vzdělávacími plány zpracovanými podle Vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod č.j. 22 980/97-22 a podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT ČR pod č.j. 24 035/97-22.

Na vzdělávání ve speciálních školách těsně navazují a prolínají se s ním služby poskytované Diakonií ČCE Střediskem Zvonek, jehož je škola součástí (hypoterapie, fyzioterapie, chráněné bydlení, středisko rané péče).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních a materiálně technických podmínek vzdělávací činnosti
- Průběhu vzdělávání
- Realizace vzdělávacích programů
- Hodnocení žáků

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ze sedmi učitelů speciálních škol (včetně ředitelky) splňují čtyři podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Dva vyučující jsou absolventi vyšší odborné školy zaměřené na práci s postiženými, jedna učitelka je absolventkou střední pedagogické školy. Ze sedmi vychovatelek jsou dvě absolventky vyšší odborné školy sociálně právní, jedna vychovatelka absolvovala střední pedagogickou školu, jedna střední sociální školu, jedna VŠ obor psychologie, dvě jsou bez pedagogického vzdělání. Dle obecně závazného právního předpisu nikdo z vychovatelů nesplňuje požadavek odborné a pedagogické způsobilosti.

Formální nedostatky v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti negativně neovlivňují kvalitu vzdělávání. Pedagogové jsou osobně zaujatí pro svou práci a projevují při ní odbornost i maximální míru empatie.

Výrazným pozitivem je skutečnost, že dva z výše uvedených pedagogů zároveň zajišťují pro děti a žáky zařazené ve speciálních školách kvalifikovanou psychologickou diagnostiku a péči.

Ředitelka školy systematicky metodicky řídí pedagogickou práci ve škole, zaměstnance školy vede a motivuje k dalšímu vzdělávání, popřípadě k doplňování si odborné a pedagogické způsobilosti. Další vzdělávání je především realizováno z nabídky Diakonie Československé církve evangelické. Zaměření tohoto vzdělávání koresponduje s potřebami školy.

Organizační struktura zařízení je funkční. Ředitelka školy je zároveň ředitelkou celého střediska Diakonie ČCE Zvonek, což umožňuje efektivní koordinaci služeb školy se sociálními službami financovanými z MPSV a jiných zdrojů. Tato koordinace se v činnosti školy především projevuje v těsné spolupráci učitelů, vychovatelů a dalších zaměstnanců střediska. Kompetence zaměstnanců jsou jasně stanoveny, vnější i vnitřní informační systém je funkční a podporuje kvalitu a komplexnost práce s dětmi s postižením.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školy jsou umístěny v částečně přestavěném pavilonu bývalé sídlištní mateřské školy, který sdílí společně s krizovým centrem pro mládež. Původně otevřená schodiště a terasy mezi třídami byly přestavbou uzavřeny, oddělení MŠ byla rozdělena příčkami. Současná dispozice místností s dílčími výhradami vyhovuje potřebám speciální školy. Činnost zařízení nadále limitují celkové rozměry prostor dané původní budovou. Některé třídy jsou menší, zcela chybí alespoň malá tělocvična. Interiéry nelze bezbariérově upravit. Rezerva pro rozvoj je v prostorách školní zahrady, která není upravena a pro výuku ji v současné podobě nelze využívat. Celkový stav pláště budovy není optimální. Dodatečně konstruovaná stěna není tepelně izolována, v posledních měsících dochází na chodbách k vlhnutí stěn a stropů, návazně pak k vzniku plísní.

Jednotlivé třídy i ostatní vnitřní prostory jsou podnětně a esteticky upraveny. Vybavení nábytkem je účelné. Místnosti, přestože jsou někdy menší, než by bylo optimální, jsou vhodně členěny, takže poskytují dostatek místa pro výuku i relaxaci. Pro potřeby tělesné výchovy škola využívá pronajaté prostory v sousední ZŠ.

Vybavení pomůckami i jejich využívání je vynikající v přípravném stupni pomocné školy. V pomocné i zvláštní škole je názorných pomůcek a dalších materiálů dostatek, relativně méně je vybavena hračkami, výtvarnými materiály a dalšími podněty speciální mateřská škola. Vybavení výpočetní technikou je průměrné, pro výuku je k dispozici několik starších PC s některými jednoduššími výukovými programy.

Všechny dostupné materiály a pomůcky jsou ve školách a školských zařízeních efektivně využívány. Vedení školy sleduje stav materiálně-technických podmínek a přijímá v rámci možností přiměřená opatření k jejich průběžnému zlepšování.

Úroveň materiálně-technických podmínek podporuje vzdělávání žáků a je celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Realizace vzdělávacích programů je v souladu se zařazením do sítě škol a školských zařízení.

Výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích programů, které jsou v souladu se schválenými vzdělávacími programy. Škola funkčně využívá možnosti úprav učebních plánů daných vzdělávacím programem pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy a vyhláškou 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Povinná dokumentace žáků je vedena průkazným způsobem a zachycuje relevantně průběh a výsledky vzdělávání.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu (skupině předmětů)

V průběhu inspekce bylo hospitováno ve všech součástech školy. Rozdíly mezi jednotlivými pedagogy v oblasti OPZ neměly vliv na kvalitu sledovaného vzdělávání. Ve většině tříd byli přítomni ve výuce a efektivně spolupracovali zároveň dva pedagogičtí pracovníci (učitel a vychovatel). V jednotlivých případech se na vzdělávání podíleli i dobrovolníci a studenti v rámci praxe.

Žáky se dařilo v rámci jejich dispozic motivovat pro výuku. Ve zvláštní škole bylo využíváno pro motivaci tradičních názorných pomůcek, ale i moderní encyklopedické literatury a dalších zdrojů informací. Žáky pomocné školy a děti v mateřské škole a přípravném stupni pomocné školy učitelé motivovali přiměřeně volenými činnostmi, využitím vhodných speciálních pomůcek a citlivým, empatickým přístupem. V rámci tříd (oddělení) cíleně vytvářeli atmosféru vzájemné důvěry a spolupráce. Klasifikace žáků je prováděna širším slovním hodnocením.

Individuální vzdělávací programy žáků (dále IVP) jsou zpracovány na vynikající úrovni. Podkladem pro jejich vypracování je podrobný audit výchozího stavu žakových kompetencí a potencionálních možností rozvoje v jednotlivých oblastech. Plány mají jasnou strukturu, obsahují relevantní cíle i strukturu učiva. Plnění IVP je v širším týmu pedagogů a psychologů pravidelně vyhodnocováno. Bezprostřední příprava na výuku byla ve všech případech promyšlená a vycházela ze zpracovaných IVP.

Použité vyučovací metody a formy ve většině případů korespondovaly s potřebami a možnostmi žáků s kombinovaným postižením a se stanovenými vzdělávacími cíli. Vždy byly důsledně respektovány individuální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Dílčí rezervy byly ve sledované výuce ve zvláštní škole v rozvoji kompetencí v oblasti komunikace a vzájemné kooperace. Výuka probíhala v tomto případě převážně jednosměrně s výraznou verbální dominancí učitelky. Mimořádně kvalitně bylo realizováno vzdělávání v přípravném stupni pomocné školy. Vyučující promyšleně využívala široké řady speciálních pomůcek, efektivně spolupracovala s vychovatelkou při realizaci vzdělávacích cílů. Žáky se dařilo optimálním způsobem aktivizovat, stimulovat a vést k plnění zadaných úkolů. Velmi dobrá úroveň charakterizovala i vzdělávání v pomocné škole. Vzdělávání ve speciální mateřské škole je realizováno v souladu s požadavky pedagogiky volného času. V souladu se specifiky dětí s mentálním postižením dominuje promyšlená řízená činnost. Klíčové kompetence dětí jsou ve všech součástech školy rozvíjeny.

Bloky výuky či řízených činností jsou prokládány aktivní i pasivní relaxací, systematicky jsou dodržovány psychohygienické zásady. Do výuky jsou vhodně začleňovány prvky alternativních podpůrných terapií.

Materiální podpora výuky je na velmi dobré úrovni, učitelé systematicky využívají dostupných pomůcek a materiálů. Komunikační úroveň pedagogických pracovníků je na nadprůměrné úrovni, při výuce pedagogové využívají vyjma běžné komunikace i alternativní komunikační prostředky „Makaton“, „Znak do řeči“ a piktogramy.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou ve speciálních školách na velmi dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou v rámci školy posuzovány formou pravidelné evaluace individuálních vzdělávacích programů. Evaluace je realizována ve spolupráci pedagogů, psychologů a dalších pracovníků střediska diakonie. V rámci možností je spolupracováno i s rodiči žáků. Systém evaluace je promyšlený a funkční. Na podkladě zjištěných výsledků jsou přijímána vhodná opatření.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy:

Vzdělávání je realizováno podle propracovaných individuálních vzdělávacích programů, klíčové kompetence žáků jsou ve všech součástech školy systematicky rozvíjeny. Použité metody a formy jsou ve většině případů v souladu se specifickými potřebami žáků. Učitelé i další pedagogičtí pracovníci projevují při práci se žáky s kombinovaným postižením vysokou míru empatie a velmi dobré komunikační schopnosti.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina Diakonie ČCE – středisko Zvonek v Praze 4 Č.j. D 341/2000 ze dne 15. prosince 2000 se v názvu organizace neshoduje s rozhodnutím o zařazení do sítě škol a školských zařízení č.j. 25 187/ 99-21 vydaným MŠMT ČR dne 16.11. 1999.

Činnost školy je bezprostředně provázána s činností Diakonie ČCE. Tato vnitřní provázanost umožňuje vyjma vzdělávání i návaznou péči v sociální oblasti, tj. realizaci podpůrných speciálních terapií, chráněného bydlení, dílny, svozu klientů a další speciální péče.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 16.11.1999, vydané MŠMT ČR pod č.j. 25 187/99-21.

- učební plány
- třídní knihy, katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád, rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- osobní dokumentace žáků s postižením
- personální dokumentace zaměstnanců, organizační řád
- Zřizovací listina, Č.j. D 341/2000

- vysvědčení žáků školy pro školní rok 2001/2002
- individuální vzdělávací plány vybraných žáků
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30.9.2000
- hospitační záznamy

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré. Dílčí nedostatky v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti jsou vyvažovány dalším vzděláváním pracovníků. Pozitivem je psychologické vzdělání dvou pracovníků, které umožňuje komplexní diagnostiku přímo v rámci zařízení na podkladě dlouhodobé znalosti žáků.

Materiálně-technické podmínky korespondují s potřebami žáků. Dílčí omezení daná dispozicí budovy jsou kompenzovány vnitřním vybavením tříd a využíváním prostor jiných subjektů (tělocvična). Speciální a didaktické pomůcky jsou pořizovány promyšleně a jsou ve výuce systematicky využívány.

Individuální vzdělávací programy, podle nichž je vzdělávání realizováno jsou komplexní a zahrnují všechny klíčové kompetence. Průběh vzdělávání koresponduje se současnými trendy ve vzdělávání postižených. Vhodně jsou začleněny doplňkové podpůrné terapie. Výsledky vzdělávání jsou systematicky sledovány a využívány jako podklad pro plánování vzdělávacích činností.

V období od poslední inspekce (21.5. – 23.5. 2001) došlo k výraznému zlepšení v oblasti prostorových podmínek speciální mateřské školy. V oblasti personálních podmínek je pozitivem přítomnost psycholožky a její služby v rámci speciálně pedagogické diagnostiky. Patrná je systematická metodická práce vedení školy a pedagogických pracovníků v oblasti tvorby individuálních vzdělávacích programů, které jsou zpracovávány na vynikající úrovni. K dílčímu zhoršení došlo v oblasti celkového stavu pláště budovy, v době inspekce docházelo na chodbách k vlhnutí stěn a stropů s následným výskytem plísní. Z finančních důvodů nedošlo k posunu v plánovaných úpravách zahrady a suterénu budovy. Naopak rekonstruována a nově vybavena byla školní kuchyň, realizována byla i oprava a nátěr oken.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kaprálek	Kaprálek v. r.
Členové týmu	Mgr. Marie Šrámková	Šrámková v. r.

V Praze dne 17. prosince 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. ledna 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Lýdie Kratinová

...Kratinová..v.r.

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP- odbor školství	2003-01-16	019 015/2003-5103
Zřizovatel: Diakonie Československé církve evangelické, Belgická 22, 120 00 Praha 2	2003-01-16	019 016/2003-5103
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány